

Frans Lindström

Av Lasse Öhrlund

Frans Lindström måste nog vara en av de mest, ”okända – kända” Stockholmskonstnärer vi har haft. Hans Stockholmsmotiv är mycket vanligt förekommande på auktioner, de hänger även i många Stockholmshem, alla känner igen dem. Han arbetade i akvarell och teckning, var autodidakt och motiven var mestadels stadsbilder, speciellt från Klarakvarteren i Stockholm. De detaljerade motiven har stort kulturhistoriskt värde. Stockholms Borgargille äger en mycket stor samling av hans bilder

Frans Lindström var utan jämförelse vår mest produktiva Stockholmskildrare i bild hans totala produktion har uppskattats till bortåt 2 000 Stockholmsakvareller av olika storlekar, vilket senare korrigerats, det anses att denna siffra ligger betydligt närmare 5 000, kanske t o m mera. Om man utgår från att han var verksam som konstnär åtminstone 50 år så betyder det att han måste ha producerat ca 100 akvareller per år, vilket inte alls är orimligt. Det största värdet av dessa bilder ligger i att han omsorgsfullt avbildat det Stockholm som sedan försvunnit, en verklig kulturgärning som i våra dagar skulle ha varit värd det största erkännande och utmärkelser.

Frans Lindström föddes i Stockholm 1874, och avled 1954.

Hans far var finsnickaren F. C. Lindström, som på 1880-talet hade Stockholms **Central-Begravnings-Byrå** på Klara Strandgata 12, nuvarande Vasagatan, och sin verkstad i Klarabergsgatan 42. Hans verkstad tillverkade kistorna och han kunde offerera **"I.Klass begrafning" i skulpterad ekkista för 350 kr ända ned till "III.Klass" i lackerad kista för 28 kr** och mycket tyder på att hans verksamhet hade en betydande omfattning.

På 1870-talet bodde familjen i Gamla Stan men flyttade 1879, då sonen Frans var fem år, till Klara Strandgatan 8, nära intill verkstaden och begravningsbyrån. Fadern drev sin snickerirörelse ända in till mitten av 1890-talet, men begravningsbyrån lades ned något tidigare

Vid ett inredningsarbete ombord på en båt i hamnen föll han överbord och drunknade vid denna tid.

Frans Lindströms mor var från Fliseryds kyrkby i Småland och hade en gång i tiden vandrat och arbetat sig upp till Stockholm. Medan maken arbetade med sina snickerier drev hon en speceriaffär i närheten och på kvällarna utförde hon svepningar och annat i samband med begravningsarna. En av Lindströms tidigare akvareller, daterad 1891, är en utmärkt vy från moderns födelseby.

I denna relativt välbärgade familj föddes sonen Frans den 18 juli 1874. Han hade i unga år helst velat bli musiker, men fadern ansåg det var ett föga aktningsvärt yrke. Under hela sitt liv förblev dock Frans en omtyckt sångare i sina umgängeskretsar. En kurs i Tekniska Skolan, motsvarigheten till nuvarande Konstfack, gav honom emellertid utbildning i målaryrket och en tid framåt försörjde han sig på detta med tecknandet och akvarellmålning som hobby. Lindströms tio år yngre bror Thure fick med tiden en egen elektromekanisk verkstad i Klara Västra Kyrkogata 19 och satte upp ringledning, portlås och tjuvlarm, men längre fram blev han en mycket anlitad konstruktör och reparatör av bl a tändsticksmaskiner och avled under en affärsresa i Schweiz.

Yrkesmålaren Frans Lindström fann snart att hans hobby gav honom full sysselsättning. Redan tidigt hade han också börjat med beställningsarbeten, akvareller av hus och villor, som ägarna ville ha, och på detta område utförde han nog en hel del, som kanske är bevarat. Hans akvareller från Stockholm var dock huvudsaken och det sägs att han företrädesvis gav sig ut tidigt på söndagsmorgnarna då det inte var någon trafik för att i sitt skissblock teckna gatomotiven, delvis med färgkritor eller påskrift om färgerna.

År 1905 gifte sig Frans Lindström med Sigrid Helena Hillberg, syster till akvarellmålaren Einar Hillberg känd för sina många motiv från Eskilstuna och Stockholm.

Paret Frans och Sigrid flyttade efter bröllopet till en lägenhet i Birkagatan 6. Fem år senare flyttade makarna till Huvudsta och bodde där först vid Fredsgatan och sedan vid Landsvägen (Sundbybergsgatan). Det är föga

troligt att han då kunde skaffa sig någon nämnvärd förtjänst på målningsarbetet eftersom hans akvareller vunnit en mycket stor efterfrågan.

Att han var en ovanligt fin och försynt människa omvittnas av dem som kände honom och att han var enastående arbetsam omvittnar förhållandet att han kunde försörja hustru och tre barn enbart på sin målar Konst. Trots att han inte gjorde några försök till reklam utan föredrog att vara okänd för den stora allmänheten och sina många kunder ökade oavbrutet efterfrågan på hans akvareller. Hans hustru och dotter fick ofta åka in till en pappershandel i city med hans verk och under åtskilliga år gick svågern Olle Hillberg omkring på kontoren med sin konstportfölj och träffade alltid villiga köpare.

Det sägs att han ofta under sin brådaste tid lade ut en rad färdiga skisser och efter hand la in de olika färgerna på dem. Men man ska inte tro att han släppte ett arbete, som han inte ansåg fullgott. Mycket ofullbordat material lär ha hamnat i papperskorgen.

Under sådana förhållanden är Frans Lindström utan jämförelse vår produktivaste Stockholmskildrare i bild.

Lindström målade också en hel del tavlor i olja och gjorde det bra.

Vid några tillfällen har man sett Lindströms akvareller, som verkat något tvivelaktiga beträffande äktheten. Lindströms systerson Folke Fredin berättade om att prins Eugen på Waldemarsudde blev misstänksam att han hade några Lindströmar av tvivelaktigt ursprung. Prinsen kontaktade då Lindström och inbjöd honom till ett besök, vilket resulterade i att Lindström sorterade ut 3 eller 4 akvareller, som han inte hade målat, det existerade alltså ett antal förfalskningar. Däremot var det mycket vanligt att en skiss av ett omtyckt motiv lades till grund för ända upp till 5 eller 6 liknande akvareller, sinsemellan något olika i detaljer.

I mitten av 1940-talet drabbades han av en hjärnblödning och blev delvis förlamad, men genom sjukgymnastik och en okuvlig livsvilja förbättrades han så mycket att han kunde återuppta sitt måleri. Det sägs att han under dessa sina sista år t o m gjorde bättre arbeten än tidigare, kanske därför att han hade mera tid att ägna dem omsorg. Ännu nästan ett tiotal år kunde han fortsätta sitt arbete, men en tilltagande cancer i matstrupen, som han dock tåligt genomled, lade honom i graven 1954.

Det är flera av Frans Lindströms närstående som haft konstnärliga anlag. En bror till hans hustru var konstnären Einar Hillberg i Eskilstuna, som där haft flera utställningar av sina arbeten. Hovkapellisten Axel Fredin, gift med Frans Lindströms syster, var också en känd karikatyrtecknare med signaturen "Den elaka herrn i diket", som medarbetade i Scenen och Svenska Dagbladet.

Källor: Stockholms borgargilles årsbok 1973

Wikipedia

Lexikonett amanda